1857. N°. [illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 4 MAART.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 Maart.

Het op den 19den der vorige maand door het Muziekcorps der dienstdoende Schutterij gegeven militair Concert heeft zuiver opgebragt eene som van *f* 328.35, hetgeen door Commissarissen aan het Gemeentebestuur is ter hand gesteld, om onder de verschillende armbesturen te worden verdeeld.

— Het gewone en buitengewone contingent voor de onderscheidene gemeenten in Zuidholland, voor de ligting der nationale militie van het loopende jaar, is vastgesteld op 1781 manschappen.

— Naar men verneemt, zou Z. M. de Koning, op de voordragt van den Minister van Koloniën, de verwezentlijking hebben bevorderd van het voornemen om hier te lande een doelmatig koloniaal invaliden-gesticht op te rigten, met de drieledige bedoeling om oude en gebrekkige krijgslieden uit de kolonien van den Staat behoorlijk te verplegen; den lust voor de koloniale dienst bij onze landgenooten op te wekken, en de actief dienenden te bemoedigen door het uitzigt op eene goede verzorging na eene eervolle en moeijelijke loopbaan. (*H. C.*)

— In de *Kerk. Cour.* leest men het volgende: De laatste hand werd in deze dagen gelegd aan de uitvoering eener hoogst belangrijke onderneming, vóór jaren reeds door de Synode ontworpen, waartoe zij niet dan na rijp beraad is overgegaan en die, indien zij wèl gelukken zal, aan de Hervormde kerk in Nederland een rijk gewin belooft. Eene geldleening staat onder hare leden geopend te worden van twee millioen gulden, tot doel hebbende de uitbreiding der Evangeliebediening, door Predikants-plaatsen in nieuwe gemeenten te vestigen, in bestaande gemeenten aan de gevestigde toe te voegen; door candidaten tijdelijk aan de dienst van gemeenten te verbinden en door Catecheten te vormen en aan de Predikanten ter zijde te stellen. Het berigt en de voorwaarden dezer leening heeft de Algemeene Synodale Commissie, op last der Synode, behoorlijk in artikelen geordend; een woord heeft zij aan de geloofsgenooten geschreven om hen tot ruime deelneming op te wekken. Deze stukken in de gemeenten rond te deelen, onder allen, die maar iets vermogen, is de taak die de Commissie aan de kerkeraden wil hebben opgedragen.

— Dr. A. de Jager, te Rotterdam, mogt Zaturdag ll. het voorregt herdenken van gedurende het vierde eener eeuw aan het hoofd eener bloeijende school in genoemde stad te hebben gestaan. Niet alleen van zijne leerlingen, maar ook van zijne talrijke vrienden en vereerders vielen hem blijken van deelneming te beurt, en niet ten onregte. Iedereen kent de groote verdiensten van den man als Onderwijzer, en zijne bedrevenheid in de vakken van taal- en letterkunde. De Maatschappij der Ned. Letterkunde alhier erkende dit reeds in 1838 door zijne benoeming tot lid. De Groningsche Hoogeschool zette daarop de kroon, door hem honoris causâ het doctoraat in de letteren op te dragen.

— Uit Veenhuizen wordt gemeld dat de typhus daar zeer aan het afnemen is. In de laatste dagen waren er geene nieuwe gevallen bijgekomen, en de nog lijdenden waren meestal herstellende. In verhouding tot de aangetasten, was de sterfte zeer gering geweest.

— Het gouvernements-hôtel te Maastricht, een eigendom van de gemeente, is door het rijk aangekocht voor eene som van *f* 45,000; en deze gelden, gevoegd bij eene te doene geldleening van *f* 75,000, zullen aangewend worden tot het aanleggen van eene gas-inrigting voor rekening van de stad.

— In de memorie van beantwoording op de bedenkingen ten aanzien van het voorstel tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1854, door de Regering bij de Tweede Kamer ingediend, komt o. a. het volgende voor: De Regering wenscht de voldoening aan art. 60 der grondwet te doen gepaard gaan met eene eerbiediging van het verband tusschen 's Rijks financien en de koloniale geldmiddelen, en acht het daartoe noodig de vaststelling der regelen omtrent 's Rijks comptabiliteit af te wachten, alvorens den ontwerp van wet tot regeling der wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen in te dienen. De zaak zelve wordt hierdoor niet tot eene onzekere toekomst verschoven; want het wets-ontwerp betreffende 's Rijks comptabiliteit ligt reeds gereed en kan weldra der Tweede Kamer ter overweging worden aangeboden.

Eene proef om eene militaire school op Java te stichten heeft niet aan het doel beantwoord; de Minister vermeent dat langs den sedert ingeslagen weg het Indische leger met mindere kosten steeds van bekwame in Nederland wetenschappelijk gevormde Officieren zal kunnen worden voorzien, maar dat de Regering overtuigd is van de behoefte aan eene of meer inrigtingen van middelbaar onderwijs op genoemd eiland, en het bestuur aldaar heeft verklaard, dat eene inrigting op den voet van die van Herwijnen zoo noodig is, dat de Regering eene dergelijke, des noods, op hare kosten behoort op te rigten; — dat reeds vroeger is overwogen, of door het verleenen van ondersteuning aan het instituut te Herwijnen, dit niet zou kunnen worden dienstbaar gemaakt aan eene tegemoetkoming aan min vermogende ouders voor de opvoeding hunner kinderen; — dat deswegens onderhandelingen hebben plaats gehad, en dat deze laatstelijk weder zijn hervat.

De Regering heeft gelast, dat de aanwerving van Afrikaansche rekruten voor Neêrl. Indië zal worden hervat, maar heeft uitdrukkelijk bepaald, dat de werving uitsluitend tot vrije menschen beperkt zal blijven, en men zelfs den schijn van slaven te hebben aangenomen, zal vermijden; maar dat, in weerwil van een verhoogd handgeld van *f* 40 tot *f* 80, men niet meer dan 16 rekruten heeft kunnen aannemen.

's GRAVENHAGE, 3 Maart.

Z. M. heeft aan den Heer W. Clermont, te Maastricht, vergunning verleend tot het aannemen van de Ridderorde van den Rooden Adelaar 4de kl., hem door den Koning van Pruissen geschonken.

— Z. M. heeft benoemd: bij den plaatselijken Staf, tot 1sten Luitenant, de 2de Luits. J. F. Gobius en C. A. de Quay, plaatselijke Adjudant der 2de kl. te Grave en te Willemstad; bij het wapen der infanterie, bij het 2de reg., tot Kapitein van de 3de kl., den 1sten Luit. J. P. Hell, van het instructie-bataillon; bij het 4de reg., tot 1sten Luit., den 2de Luit. L. C. Eras, van het corps; bij het 5de reg., tot Kapitein van de 3de kl., den 1sten Luit.-Adjudant J. A. K. W. Beeckman, van het 4de reg. van het wapen; bij het 8ste reg., tot 1sten Luit., den 2den Luit. F. C. M. Sterk, van het corps.

— De 1ste Luitenant P. M. Netscher, van het reg. grenadiers en jagers, is voor den tijd van 3 jaren gedetacheerd bij de landmagt in West-Indie, en de 2de Luitenant G. H. Bernie, van het 2de reg. vesting-artillerie, voor den tijd van 5 jaren bij het wapen der artillerie in Oost-Indie.

— Bij Kon. besluit zijn bij het Depart. van Kolonien benoemd: tot Hoofd-Commies: Jhr. E. E. M. van Alphen, thans Hoofd-Commies titulair bij dat Departement, en Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford, thans Commies bij het Depart. van Binnenl. Zaken; tot Commies: S. A. Overgaauw en G. H. J. Elliot Boswel, thans Adjunct-Commies bij het Depart. van Kolonien, en tot Adjunct-Commies: Mr. J. Capadose, Advocaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden, en Mr. C. J. van Bell, Adjunct-Commies bij het Depart. van Finantien.

— De Koning heeft gisteren den Oostenrijkschen Minister ten gehoore ontvangen, die Z. M. brieven van Keizer Frans Joseph overhandigde, houdende kennisgeving van het overlijden van de Aartshertogin Maria Elisabeth.

— De Minister van Marine zal op Vrijdag aanst. geen gehoor verleenen.

— Volgens het *'s Grav. Weekbl.* zal ook de Baron Schimmelpenninck van der Oye zijn ontslag nemen als lid der Tweede Kamer.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 2 Maart.

In deze zitting hebben de Commissien van Rapporteurs voor de wets-ontwerpen: tot aflossing van schuld ten laste van de directie der haven van het Oude Schild op Texel; tot wijziging der regten op den in- en uitvoer van visch; en op de zeevisscherijen, hare eindverslagen uitgebragt. De Kamer heeft de beraadslagingen over die wets-ontwerpen bepaald op Vrijdag a. s.

De vergadering heeft in overweging genomen het wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1854. Aan de zeer breedvoerige beraadslagingen namen deel de Heeren van Hoëvell, Stolte, van Bosse, van Lynden en Sloet tot Oldhuis, die onderscheidene in de gewisselde stukken behandelde onderwerpen ter sprake bragten. Nadat de Minister van Kolonien de gemaakte opmerkingen beantwoord had, is het wets-ontwerp met algemeene (55) stemmen aangenomen.

Met algemeene (55) stemmen en zonder beraadslaging vereenigde zich de vergadering met het wets-ontwerp tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van een kanaal van Deventer naar Dalmsholte.

De Heer van Hoëvell heeft van de Kamer verlof bekomen om op eenen later te bepalen dag den Minister van Kolonien te interpelleren over de cultuur-contracten in Indië, met het doel, om na het bekomen der inlichtingen van den Minister, een bepaald voorstel daaromtrent aan de Kamer te doen.

— De afdeelingen hebben een begin gemaakt met het onderzoek van het ontwerp van wet op het lager onderwijs.

AMSTERDAM, 2 Maart.

Zaturdag ll. hield de Natuurkundige Afdeeling der Kon. Acad. van Wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig de HH. Stamkart, Oudemans, v. Oordt, van Breda, Donders, G. Vrolik, de Vriese, v. d. Hoeven, v. d. Boon Mesch, Harting, Buys Ballot, W. Vrolik, Storm Buysing, v. Rees, Miquel, v. Hasselt, Schroeder v. d. Kolk en Voorhelm Schneevoogt.

Nadat de Secretaris mededeeling had gedaan van eenige ingekomen stukken, leest de Voorzitter een brief van den Heer Leemans, te Leyden, verstrekkende eenige inlichtingen van de Academie nopens het vinden van spelden

in de metselspecie van Romeinsche gebouwen. Gesteld in handen van de Heeren Rose en Storm Buysing.

De Heer Miquel bragt verslag uit omtrent het adres van de Heeren van den Bosch en van der Sande Lacoste, die hebben aangeboden, om het werk van wijlen Prof. Dozy: *Bryologia Javanica* voort te zetten. De rapporteur wenscht dat de Minister v. Binnenl. Zaken gunstig op het adres dier Heeren beschikke.

De Heer Stamkart bragt voorloopig verslag uit namens de Commissie voor de copijën der standaarden van maten en gewigten. Daaruit blijkt dat het grootste gedeelte van dien arbeid in dit jaar gereed zal zijn. De Commissie stelde voor aan den Minister van Binnenl. Zaken vergunning te vragen voor den Hoogleeraar Rijke, tot afstand voor het gebruik der bij 's Rijks Museum berustende gewigten. Het korte verslag zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen. De Heer W. Vrolik doet eene mededeeling namens den Heer G. Vrolik, betreffende de merkwaardige verschijnselen bij den groei van eenen uitheemschen heester.

De Heer Harting sprak over de vervaardiging der binoculaire en trioculaire microscopen door de splitsing der stralenbundels en waardoor het mogelijk is hetzelfde voorwerp door 2 of meer personen te gelijk te doen beschouwen.

De Heer de Vriese hield eene voordragt, waarin hij de uitkomsten van de kina-cultuur, sedert 30 Aug. 1855 tot 30 Nov. 1856 mededeelde; uit welke mededeeling, geput uit officiële bescheiden van wege het Dep. van Koloniën, o. a. bleek dat de kina-kultuur op Java zeer gunstige resultaten heeft opgeleverd, zoodat men uit Peru geen nieuw zaad meer behoefde te ontbieden.

De Heer Oudemans voerde het woord over de bepaling der kromtestralen van spherische lenzen. Een uittreksel van dit stuk zal in de werken der Academie worden opgenomen. De Heer Donders deelde eenige hoofdpunten mede van een door hem ingesteld onderzoek nopens de spraak en in het bijzonder over den physischen aard der vocalen. Hierop is de vergadering gesloten.

— In het binnengasthuis hier ter stede is eene vrouw van 3 kinderen bevallen, 2 zoons en eene dochter. Moeder en kinderen bevinden zich wel.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Maart.

In het Lagerhuis heeft Lord Palmerston, in antwoord op eene interpellatie van den Heer Layard, verklaard dat de Russische Gezant bij het Britsche Hof, namens den Russischen Minister van Buitenlandsche Zaken ontkent, dat Perzië eenig grondgebied aan Rusland heeft afgestaan.

De Heer Cobden heeft een voorstel gedaan tot afkeuring van het gebeurde te Canton en het benoemen eener commissie om onze handelsbetrekkingen met China te onderzoeken.

— In weerwil van de laatste overwinning, blijft de toestand van het Kabinet hagchelijk. Lord Derby heeft het houden eener anti-ministeriële vergadering aangekondigd. Ook Lord Palmerston heeft zijne aanhangers bijeengeroepen. Indien het den Minister niet gelukt het voorstel van den Heer Cobden te doen intrekken, verwacht men de ontbinding van het Parlement.

— Volgens de *Morn. Adv.*, is Lord Elgin uitgenoodigd zich naar Pekin te begeven, begeleid door oorlogsschepen, zeesoldaten enz., met volkomene volmagt om den vrede tot stand te brengen.

— Het onlangs ingestelde militaire eereteeken, Victoria-Kruis, is vervaardigd uit het op de Russen veroverde geschut. Aan deze onderscheiding is een pensioen van 10 £ 's jaars verbonden.

— Door het springen eener gasfabriek in het oostelijk gedeelte dezer stad, hebben 3 personen het leven verloren. Op het oogenblik der ontploffing waren een man en een jongen bezig te arbeiden; hunne ligchamen zijn, ijselijk verminkt, zielloos gevonden; een derde slagtoffer vond men elders; een smid, die over een naburig veld liep, werd door een dakpan aan den slaap van het hoofd zóó getroffen, dat hij dood neêrviel. Zijn broeder, die naast hem ging, werd door eenige scherven gewond.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Maart.

Het vredes-verdrag tusschen Engeland en Perzië staat op het punt geteekend te worden. Dit verdrag zal echter door de beide Regeringen bekrachtigd moeten worden, en er zullen 3 maanden tijds moeten verloopen voor dat het van Teheran terug ontvangen wordt; daarom is, naar men verzekert, bewilligd in eenen wapenstilstand van 3 maanden, aanvangende met 1 Maart. Deze gunstige uitkomst wordt vooral toegeschreven aan de bemoeijingen van Keizer Napoleon.

— De zaak van den Bisschop van Moulins verkrijgt eene grootere uitgebreidheid. Eene Commissie, 3166 onderteekenaren, meestal schippers, vertegenwoordigende, is alhier aangekomen, om den Minister van Onderwijs de zaak uiteen te zetten. Reeds zijne vele lieden te Moulins tot het Protestantisme overgegaan; ook doen invloedrijke Bisschoppen al het mogelijke om de zaak te vereffenen. De Kardinalen, leden van den Senaat, moeten hierover met den Keizer een onderhoud hebben gehad. Zelfs zal, naar men verzekert, de Paus in deze zaak met zijn gezag tusschen beide komen.

— Het Museum van de Louvre is onder meer andere kostbare stukken verrijkt geworden met eenen bijbel, welken Karel de Kale in het jaar 850 ten geschenke ontving van de monniken der abdij van Tours.

— Baron Rothschild heeft bij gelegenheid van het huwelijk zijns zoons, 18,000 fr. aan de armen geschonken.

— De bureaux van het domein-bestuur te Amiens zijn door brand vernield. Al de boeken, registers en kadastrale aanwijzingen zijn daarbij vernietigd, zoodat de schade belangrijk is.

— Gisteren zijn alhier 250 Pruissische landverhuizers doorgekomen, die zich te Havre naar Amerika willen inschepen. Men zag onder hen een eerwaardig leeraar, die, naar men zegt, meer dan 100 jaren oud is, en zijne gemeenteleden wil volgen.

— Te Marseille zijn 30,000 mudden graan aangevoerd. Er zijn thans aldaar 300,000 mudden opgeslagen.

SPANJE.

MADRID, 26 Februarij.

Bij besluit van de Koningin is de Orde van het Gulden Vlies aan den oudsten zoon van den Keizer van Rusland verleend, en het Grootkruis van de Orde van Maria Louiza aan de Keizerin.

— Aan den Minister van Marine is een crediet van 7 mill. realen toegestaan, ten einde hem in staat te stellen in de meest dringende behoeften te voorzien.

ITALIE.

De Koning van Napels blijft volharden, om van de staatkundige gevangenen, die hij buiten 's lands wil zenden, eene verklaring te eischen, niet alleen ten opzigte van de dynastie, maar ook jegens den tegenwoordigen regeringsvorm. De meesten hunner volgen het voorbeeld van Poërio en zeggen dat zij geen verzoek om vergiffenis kunnen doen, noch zich kunnen verbinden om naar Amerika te gaan, omdat zij in de gevangenis geen vrijen wil hebben.

— De Koningin is den 28sten Febr. van een zoon bevallen, zijnde haar negende kind.

PRUISSEN.

Prinses Marianne der Nederlanden bevindt zich thans te Bonn bij haren zoon, die aan de Hoogeschool aldaar studeert. Men verneemt dat de verzameling kunstwerken van de Vorstin te Rome is ingescheept en naar haar slot Rheinhartshausen zal worden vervoerd.

— Nabij Coblenz hebben de vasten-avond-vermakelijkheden aanleiding tot een treurig voorval gegeven. Tusschen drie gemaskerde personen en eenige soldaten is twist ontstaan, ten gevolge waarvan een van de eerstgenoemden, een jong mensch die onlangs in het huwelijk was getreden, een sabelhouw heeft ontvangen, die hem dood ter aarde deed storten.

— Op de Beurs te Hamburg had men op nieuw het gerucht verspreid, dat Admiraal Seymour Canton had in brand geschoten. Te Singapore zouden de Chinezen, met de Maleijers vereenigd, de Engelschen en Duitschers bedreigd hebben. De laatsten waren steeds gewapend.

— De Heer Pfnorr, te Darmstad, heeft eenen weefstoel vervaardigd, welke in eenvoudigheid van bewerking en doelmatigheid die van Jacquard ver overtreft. Genoemde Heer is naar Parijs vertrokken om der Akademie aldaar zijne uitvinding voor te leggen.

— De Noorweegsche Regering heeft aan de Storthing de toestemming gevraagd, om binnen 2 maanden eene buitenlandsche geldleening aan te gaan van 12 mill. fr., tegen 4 pCt. rente en met eene aflossing in 30 jaren, ter aanlegging van ijzeren spoorwegen in het rijk.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 28 Februarij.

Het lang verwachte besluit van den Keizer ter benoeming van den Aartshertog Maximiliaan tot Stedehouder van het Lombardysch-Venetiaansch Koningrijk, is thans verschenen. Bij hetzelfde besluit wordt de grijze Maarschalk Radetzky op pensioen gesteld en de Genereal Giulay tot Bevelhebber van het tweede legercorps benoemd.

— De Ridder v. Schönhals heeft aan het kerkfonds der Evangelische gemeente van Gratz 6000 fl. gemaakt, om te strekken tot het kunnen begraven der onbemiddelde geloofsgenooten.

TURKYE.

Te Konstantinopel bestond sedert geruimen tijd de verdenking, dat een gedeelte der keizerlijke schatten, voornamelijk bestaande in edele gesteenten, ontvreemd was geworden. Ten gevolge van een ingesteld onderzoek, is Mehemed-Bey, welks echtgenoote minne was geweest van den Sultan, in verzekerde bewaring gesteld. De aangeklaagde heeft erkend, een deel dezer kostbaarheden in den Bosporus, en een deel in eene der, in het paleis aanwezige bronnen te hebben geworpen. Een gedeelte der vermiste voorwerpen is dan ook in de aangeduide bron teruggevonden. De bevolking is daarover in eene opgewondene stemming, daar men uitstrooit dat de misdadiger door christen-honden is omgekocht.

— Tot de oprigting van een corps gendarmes is besloten, op den voet van die in Frankrijk.

— Onder de Perzische troepen heerscht veel beweging. Er liep een gerucht dat zij zich van Kandahar hadden meester gemaakt. Eenige hoofden der Afghanen hadden verzocht in het Perzische leger opgenomen te worden.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 10 Januarij.

Door den Gouv.-Generaal zijn tot Predikanten benoemd: te Pekalongang A. C. van Maarseveen; te Amboina J. K. Kam; te Poerworedjo J. C. Fraissenet; te Soerakarta J. W. C. v. Steeden; te Padang T. C. M. Hanegraat; te Rembang A. A. T. Mounier; te Banda J. C. v. d. Berg; te Buitenzorg H. v. A. v. Duym; te Djokjokarta C. G. S. Begeman; te Probolingo F. J. N. Brouwer; te Cheribon J. G. W. Krol; te Sumanap J. M. Verff; te Makasser B. Braams en te Salatiga G. v. Gerrevink.

— Tot ambtenaren voor de dienst van het boschwezen zijn benoemd: J. Beyerinck, C. M. C. Noodt, R. Stuffken en W. A. A. de Sturler.

— De Heer Mr. C. Visscher heeft op 31 Dec. zijne functiën als lid van den Raad van Ned. Indië nedergelegd.

— In onderscheidene streken des lands hebben zware regens groote verwoestingen aangerigt.

— De *Java Cour.* deelt een berigt mede omtrent de expeditie van de stoomboot *Celebes* naar de westerafdeeling van Borneo. De boot vertrok den 8sten November over Pontianak naar de boven Kapoeas-rivier, aan boord

hebbende den Luit.-Kol., waarn.-resident ter westkust van Borneo, Croese, diens Adjudant, den 1sten Luit. Kriesfeld, en den 2den Luit. Thieme, een detachement van 25 Europesche en 50 Inlandsche soldaten, benevens den Ingenieur 3de kl. van den waterstaat van Raders. Des avonds van den 12den was de *Celebes* nog 3 mijlen van Sintang en op 't punt om te gaan ankeren, toen een extra post van daar tijding bragt, dat het fort te Sintang, dien morgen door p. m. 2500 Dajaks en Maleijers, onder aanvoering van vier Sintangsche Pangerangs, aangevallen was. Tot vier malen toe hadden zij den aanval op nieuw gewaagd, doch waren telkens met groot verlies terug geslagen. Van onze zijde was een inlandsch soldaat gesneuveld; vele wapens en schilden werden buit gemaakt. 's Avonds ten 11 ure zoude de vijand nog een tweeden aanval op de benting beproeven.

De *Celebes* stoomde daarna door, en was ten 9½ ure voor de vijandelijke kampong geankerd. Van den Adsistent-Resident van Gaffron en den militairen Bevelhebber v. Hoey Schilthouwer vernam men, dat de vijand zich in de versterkte woningen van de Pangerangs Moeda en Koning tot een nieuwen aanval vereenigd had. Dadelijk werd daarop weder het anker geligt. Ten 10½ ure was de *Celebes* voor de versterkte huizen aan den linkeroever van de rivier genaderd; twee schoten met kartetsen werden in dezelve gedaan, een oogenblik daarna vielen mede twee schoten met kartetsen, in de twee à drie scheepslengten hooger opgelegen huizen aan den regteroever. Gelijktijdig werden alle sloepen gestreken en de troepen aan wal gebragt. Op den linkeroever ontscheepte de 1ste Luit. Kriesveld met 35 soldaten, aan den regter de Luit. ter Zee 2de kl. Steffens met den 2den Luit. Thieme en 16 mariniers en matrozen. De *Celebes* hield daarna tusschen de huizen op en neder. Op het roepen van den Luit. Kriesfeld, dat zich in de huizen nog vele vijanden bevonden, werd de Luit. ter Zee 2de kl. Baron van Heeckeren, met nog 16 man tot hulp gezonden. Weldra was nu de vlugt algemeen. De huizen werden daarna met veel moeite in brand gestoken.

Nadat de ontscheepte magt, zonder eenig verlies, weder aan boord was gekomen, dreef de *Celebes* tusschen de brandende gebouwen door terug naar hare eerste ankerplaats bij het fort.

Den 13den gingen de ingescheepte troepen in schafting naar den wal en kwamen de nog overgebleven mantries, kooplieden en notabelen van Sintang, die niet gevlugt of met den vijand afgetrokken waren, bij den Luit.-Kolonel, waarn.-resident, hunne opwachting maken. Daar de Panumbaham, die de handelingen zijner ooms niet had kunnen tegengaan, ook gevlugt was, werd er een tijdelijk bestuur aangesteld.

Van de kruisboot No. 28, juragan *Norilla*, die in den morgen van den 12den zulke goede diensten bewezen had, was een sampang met 7 man, in den nacht van den aanval op patrouille gezonden, vermist; weldra kregen wij de treurige tijding dat 4 van de opvarenden door den vijand genomen en van kant gemaakt waren, en de 3 overigen zich door de vlugt hadden gered. Twee hunner lijken, waarvan een zonder hoofd, kwamen voorbij drijven, werden opgevischt en ter aarde besteld.

Vooreerst geen aanval meer te vreezen zijnde, werden den 17den Nov. een Sergeant en 35 inlandsche soldaten ingescheept en stoomde de *Celebes* naar Salembouw. Te Soehoet en Silat werd geankerd. De komst van den stoomer boezemde langs den geheelen weg den goedgezinden vertrouwen en den kwaadgezinden schrik en vrees in. Den 21sten kwam de *Celebes* te Sintang terug.

De Panumbaham was inmiddels ook teruggekomen. Den volgenden dag kwam hij zijne opwachting bij den Overste Croese maken. De oproerige Pangerangs hadden intusschen de wijk naar de boven Melawie genomen, de meeste Dajaks hadden hen verlaten, hun grootste aanhang was verbroken.

— In den nacht van den 13den December jl. is, in de dessa Goenoeng, regentschap Pamalang, een kind van 2 maanden, dat op eene balébalé ter ruste was gelegd, door een groot aantal ratten zoodanig gebeten, dat het aan de bekomen wonden is overleden. De grootmoeder toegeschoten zijnde, werd zelve zoodanig aangevallen, dat zij, zonder hulp van drie mannen, die op haar geschreeuw naderden, er slecht van zou zijn afgekomen.

Den volgenden dag hadden zich weder een groot getal ratten vertoond, en hadden de in en buiten huis aanwezige goederen vernield.

— Op de noordkust van Bintang, nabij Soengie Sebong, is verongelukt het Nederl. barkschip *Mercurius*, gezagvoerder H. R. J. Smith. Dit vaartuig, komende van Amoy, met 250 Chinesche passagiers aan boord, was bestemd naar Singapore en Batavia. Van de bemanning is de 3de Stuurman, van de passagiers zijn omstreeks 70 Chinezen verdronken. De gezagvoerder en de overige bemanning zijn van alles ontbloot te Riouw aangekomen, alwaar door het bestuur de noodige maatregelen ter hunner verpleging zijn genomen, en tevens het noodige is verrigt om zooveel mogelijk nog van het wrak en de lading te doen redden.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 5den Maart 1857, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Voordragt om te beschikken over het reservefonds bij de Gaz-fabriek.
2°. Verzoek van J. van Schie Jr. om gemeentegrond.
3°. Tarief voor het gebruik van gemeentebezittingen en werken.

KERKNIEUWS.

LEYDEN, 3 Maart. Uit het vroeger vermelde 6-tal van Predikanten is heden door den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente alhier, het volgende 3-tal gemaakt: L. W. E. Rauwenhoff, Th. Dr., E. Laurillard, Th. Dr. en P. G. te Winkel. Uit dit 3-tal is daarop tot Herder en Leeraar beroepen Dr. E. LAURILLARD, Predikant te Zandpoort.

— Bij Kon. besluit is eervol emeritaat met pensioen verleend aan de navolgende Predikanten, G. van Duyl, Pred. bij de Herv. gemeente te Vianen; J. D. Revel, Pred. bij de Waalsch-Herv. gemeente te 's Gravenhage, en J. W. Middelburg, Pred. bij de Herv. gemeente te Maartensdijk.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 3den Maart de Heer W. F. R. Suringar, van Leeuwarden, in de Wis- en Natuurkunde, na verdediging zijner Dissertatio, continens: *Observationes phycologicas in Floram Batavam.*

PROMOTIEN AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 27sten Februarij de Heeren J. M. L. H. Clercx, Dr. in de Regten in België, van Limburg, en G. J. van der Meer, van Raamsdonk, de eerste na openbare verdediging van een Proefschrift: *Over het verleenen van verstek*, de tweede met *Theses.*

Ook is de Heer G. Wassink, Kolonel-en-Chef der geneeskundige dienst in Neêrl.-Indië, *honoris causa* bevorderd tot Medicinae en Chir. Doctor.

Curatoren van het Stolpiaansch Legaat aan de Universiteit te Leiden hebben in hunne Vergadering van den 17den Februarij 1857 besloten de navolgende prijsvraag uit te schrijven:

Welken invloed behoort de Christelijke zedeleer te hebben op de beginselen, die moeten aangenomen en gevolgd worden door de Staten van de beschaafde wereld, in hun verkeer met, en handelingen tegenover elkander en andere volken? en hoe kan die invloed bewaard worden bij het waken van iederen Staat voor zelfbehoud, en bij het streven naar magt en invloed ook ter bevordering en voortplanting van eigen opvatting omtrent den grondslag waarop het heil der volken behoort gevestigd te zijn?

dat is:

Quam vim concedi oportet doctrinae morali Christianae in ea principia, quae civitatibus orbis eruditi probanda et sequenda sunt in commercio agendique ratione, tum inter ipsas, tum adversus alios populos? et quomodo eadem vis retineri potest a civitatibus in cura sui conservandi, et in studio potentiae et auctoritatis, ejus quoque qua singulae uterentur ad excolendam et propagandam suam sententiam de fundamento cui populorum salus esset superstruenda?

Ter beantwoording vóór of den 1sten November 1858.

En hebben besloten, de prijsvraag uitgeschreven in November 1855, waarop geen antwoord was ingekomen, op nieuw uit te schrijven om beantwoord te worden vóór den 1sten October 1857. Dezelve luidt aldus:

Quatenus ex morali hominis natura probari potest supremum quemdam esse Legislatorem, qualisque ille sit aperiri?

dat is:

In hoe ver kan de zedelijke aanleg des menschen hem ten bewijze strekken van het bestaan eens hoogsten Wetgevers, en hem diens wezen openbaren?

De prijs voor een goedgekeurd antwoord is de gouden medaille ter innerlijke waarde van ƒ250, en ƒ100 in geld; of wel naar verkiezing de geheele som in geld.

De antwoorden moeten, in het Latijn of Nederduitsch geschreven, met eene spreuk geteekend en met bijvoeging van een gesloten billet, dat dezelfde spreuk tot opschrift heeft en waarin des Schrijvers naam en adres is opgegeven, vrachtvrij gezonden worden aan den Hoogleeraar J. VAN DER HOEVEN, Voorzittend Curator van het Legaat.

CORRESPONDENTIE.

Het Woonhuis van den Wederdooper Jan Beuckelsz, te Leyden *).

De Hoogleeraar Cornelius te Munchen, heeft in het begin van dezen winter het Leydsch Archief bezocht, met het doel om daaruit zulke stukken af te schrijven, welke hem geschikt voorkwamen, ter bearbeiding eener Geschiedenis van de Wederdoopers, vóór en na het beleg van Münster in 1535.

Onder de brieven die Z. E. gebruikt heeft, is er één van Elb. van Egmond, kastelein van Woerden, in 1535 aan de Regering van Leyden geschreven, waarin deze kennis geeft »dat er drie huizen bij de St. Jansbrug staan, genaamd de *Witte Lelie*, toebehoorende aan Jan Boeckelsz, alwaar zich 2 of 300 gewapende Wederdoopers verborgen hadden, ten einde met anderen van die soort zekeren aanslag te ondernemen, enz."

Daar de aanwijzing van gemeld huis voor de geschiedenis dezer stad eenige waarde heeft, neem ik de vrijheid te vragen of gemeld huis de »*Witte Lelie* aan de St. Jansbrug," door overlevering of door oude koopbrieven nog kan worden aangetoond.

W. S. C. RAMMELMAN ELSEVIER.

*) Zie Orlers, *Besch. van Leyden*, bl. 318.

ADVERTENTIEN.

Op den 27sten Februarij overleed te *Zutphen*, W. J. KNOCKERS VAN OOSTERZEE, *Med. & Art. Obstr. Doctor en Stads-Geneesheer*, geliefde Echtgenoote van

H. E. KNOCKERS VAN OOSTERZEE, geb. HENKES.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Heden overleed, tot mijne innige droefheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot FRANCISCUS ANTHONY VAN DER LAAKEN, *Hoofdonderwijzer aan de School voor Haveloze Kinderen*, alhier, in den ouderdom van 29 jaren.

G. A. VAN KRIEKEN,
Wed. F. A. VAN DER LAAKEN.

ROTTERDAM, 28 Februarij 1857.

Strekkende deze Algemeene tevens tot Bijzondere Kennisgeving.

Heden overleed het jongste onzer lievelingen, ons eenigst Dochtertje, ADELAÏDE JEANNE NICOLE, in den jeugdigen leeftijd van 1 jaar en 5 maanden.

N. A. FRANCHIMONT,
T. A. FRANCHIMONT, POPPE.

LEYDEN, 1 Maart 1857.

Eenige Kennisgeving.

Heden ontving ik de treurige tijding, dat mijn geliefde eenigst overgebleven Zoon D. LE FÉBURE, Geneesheer, te Batavia op het onverwachts den 5[den] Januarij ll., in den ouderdom van 29 jaren is overleden. Diep bedroefd staar ik, met haar aan wien hij zich eenmaal wenschte te verbinden, hem na; vertrouwende dat God ons in dezen zoo donkeren weg leere berusten en Zijnen wil eerbiedigen.

LEYDEN, 1 Maart 1857. M. VEILBRIEF, Wed. J. LE FÉBURE.

Eenige en Algemeene Kennisgeving.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden mijner geliefde Echtgenoot, betuig ik, mede namens de Familie, mijnen opregten dank.

LEYDEN, 3 Maart 1857. J. H. EICHMAN.

De DEELHEBBERS in de Societeit de *Grofsmederij*, te *Leyden*, worden uitgenoodigd om op Woensdag den 18[den] Maart 1857, des namiddags ten *één* ure, te compareren aan het Locaal der Fabriek, ten einde, ingevolge Art. 17 der Statuten, aan te hooren het **Verslag van den staat der Societeit**; liggende de **BALANS** ter visie voor Deelhebbers aan het Bureau der Grofsmederij van heden af, van 10 uur des voormiddags, tot 1 uur des namiddags.

Namens het Bestuur,

LEYDEN, 4 Maart 1857. A. LIBRECHT LEZWYN, Waarnemend Secretaris.

De Crediteuren van den in Staat van Faillissement verklaarden T. J. DE LINCEL, *Kruidenier*, te *Leyden*, worden **opgeroepen**, om op Woensdag den 11[den] Maart e. k., des voormiddags ten *half twaalf* ure, te verschijnen ter Vergaderkamer der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, ten einde tot de Verificatie hunner schuldvorderingen over te gaan.

De Curator Mr. NEEB.

Men vraagt een bekwamen **Koek- en Banketbakkers-knecht** van de Prot. Godsd. Adres met *franco* Brieven onder Letter C. aan het Bureau dezer Courant.

ABSHAUBINS
OF ANTI-RHEUMATISCHE WATTEN.

Deze zoo gunstig werkende Watten, welke door hare goede geneeskracht tegen Rheumatische aandoeningen, thans alom bekend en vermaard zijn, zijn nog verkrijgbaar tegen 20 Cts per Blad aan het Hoofd-Depôt bij A. BREETVELD, te *Delft*, en verder bij Mej. de Wed. T. VAN 'T HOOFT, te *Leyden*.

H. J. Reinke, te Amsterdam.
Mej. Blank, te »
A. P. Bruns, te »
J. H. Keller, te Rotterdam.
J. J. Vollaert te Woerden.
A. van Wassenaar, te Delfshaven.
Gez. Paulig, te Gouda.
Filip Meijer, te Amersfoort.
D. Been, te Brielle.
W. Bares, te Gorinchem.
A. D. Zeven, te Dordrecht.
W. A. Hoek, te Schiedam.
A. G. van der Berkhoff, te Utrecht.
J. L. B. Gribbling, te Maassluis.

OPENING
VAN HET
GOEDKOOPE VERKOOPHUIS
VAN
GEMAAKTE HEEREN KLEEDINGSTUKKEN ENZV.
In de Maarsmansteeg, Wijk IV. N°. 22, alhier.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Begunstigers en het geachte Publiek te berigten, dat het Magazijn van Heeren-kleedingstukken, van den Apothecarsdijk naar bovengenoemd adres verplaatst, en op heden geopend is, ruimschoots gesorteerd in alles wat tot het vak betrekking heeft.

Hetzelve biedt den bezoeker in heerlijke dessins, eene rijke keuze van de schoonste, élégantste en meest in de smaak zijnde Goederen aan, uitmuntende zoo door eene nette allerzorgvuldigste bewerking als door deugdzaamheid der stoffen.

Ten gevolge der uitgebreide relatiën, met het buitenland aangeknoopt, kunnen die artikelen tot zeer lage prijzen worden afgeleverd.

Men gelieve om daarvan overtuigd te zijn, zijne aandacht slechts te vestigen, op de rondgebragte en gratis in het Magazijn verkrijgbare Prijs-Couranten.

De Ondergeteekende noodigt het geëerde Publiek beleefdelijk uit tot bezigtiging van het Magazijn, houdende hij zich overtuigd dat niemand hetzelve onvoldaan verlaten zal, daar de rijke keuze en schoonheid der Goederen, een ieders goedkeuring zal wegdragen, terwijl de billijkheid der prijzen, den naam die aan het Magazijn gegeven is, namelijk *Goedkoop-Verkoophuis* volkomen zal regtvaardigen.

CAHEN.

Met primo Mei te aanvaarden,

wordt in de Gemeente *Leyderdorp* aangeboden, eene reijale **Bovenwoning**, bestaande in drie groote en twee kleine Behangen Kamers, een ruime Zolder, benevens eene Keuken en nog een klein Kamertje beneden in huis, met daaraan behoorenden Tuin. Te bevragen bij den Timmerman A. H. BRAAT, aldaar, en de Boekverkoopers SCHREUDER en VAN BAAK, te *Leyden*.

Bij de Veiling, welke op Zaturdag den 28[sten] Februarij 1857, ten overstaan van den Notaris C. KLAVERWYDEN, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden* heeft plaats gehad, is het HUIS EN ERVE, staande te *Leyden*, op de Breedestraat, Wijk IV. N°. 274, in Bod gesteld op *f* 5500.

De Afslag en finale Toewijzing zal geschieden ter plaatse voorschreven op Zaturdag den 7[den] Maart e. k. des avonds ten *zeven* ure.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, bij Opbod op Zaturdag 7 Maart 1857 en bij Afslag op Zaturdag 14 Maart 1857, beide dagen des avonds ten 7 ure, van:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **WINKELHUIS**, uitmuntend ter nering staande, bevattende ruimen Winkel, geschikt tot uitoefening van alle Affaires, staande te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Haarlemmerstraat omtrent de Vrouwesteeg, geteekend Wijk VI. N°. 315, Kadastraal bekend Sectie H. N°. 1741 gedeeltelijk.

N°. 2. Een **PAKHUIS** en twee **BOVENWONINGEN** met vrijen opgang, staande nevens het voorgaande Perceel, geteekend Wijk VI. N°. 316, Kadastraal-bekend Sectie H. N°. 1741 gedeeltelijk.

Te aanvaarden 23 Maart 1857.

Te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van iedere week tot de Toewijzing, des morgens van 11 tot 1 ure, op permissie-billetten door den Notaris af te geven.

Inmiddels nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN, alwaar tusschen de Veiling en Afslag Verhoogingen zullen worden aangenomen tegen *één vijfde* Verhooggeld, op de daartoe te bepalen voorwaarden.

Alles breeder bij aangeplakte billetten omschreven.

NOUVELLE EDITION.

Prix 1 fr., avec 40 **Planches**, sous Enveloppe cachetée.

LA PRESERVATION PERSONNELLE, par le Docteur SAMUEL LA'MERT, 37, Bedford Square, à *Londres*, membre de l'Université d'Edimbourg, de l'Hôpital de Londres, etc. — Cet ouvrage explique les effets résultant des mauvaises habitudes de collège, d'excès de jeunesse et de travaux sédentaires. Il est suivi d'observations pratiques, garanties par 20 années d'expérience dans le traitement des maladies du système génératif.

Traitement par correspondance. — Les médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité dans toutes les parties du monde.

La *Préservation Personnelle* est en vente chez H. T. HENDRIKSEN, Librairie, *Rotterdam*, Hoogstraat.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 2 Maart.

Tarwe, was in puike qualiteiten tot vorige prijzen wel te verkoopen. De overige soorten moesten 20 à 30 cts lager worden afgegeven, goede en puike *f* 11.20 à *f* 11.90, mindere *f* 8.70 à *f* 11.—. Rogge als voren, *f* 6.40 à *f* 7.50. Gerst: Winter 40 cts hooger *f* 6.30 à *f* 7.20; dito Zomer 30 cts hooger *f* 5.30 à *f* 6.90.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 13.50 tot *f* 14.80. Pruissische Rogge *f* 7.40 tot *f* 8.40.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
MAANDAG 2 Maart.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{9}{16}$	$63\frac{7}{8}$	—
Dito Certificaten	» 3 »	76	$76\frac{1}{8}$	76
Dito dito	» 4 »	$95\frac{3}{4}$	$95\frac{13}{16}$	$95\frac{3}{4}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$ »	91	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	$94\frac{7}{8}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	$103\frac{7}{8}$	104	$103\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	103	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	$93\frac{3}{4}$	—	—
Dito 1840	» 4 »	85	—	—
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	$84\frac{5}{8}$	$84\frac{3}{4}$	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 *f*	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	$78\frac{3}{8}$	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» $1\frac{1}{4}$ »	$24\frac{7}{16}$	$24\frac{1}{2}$	$24\frac{7}{16}$
Dito Obligatiën	» 3 »	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{1}{2}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{7}{16}$	—
Bewijzen Coupons		$6\frac{11}{16}$	$6\frac{3}{4}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	$80\frac{1}{2}$	—	—
Dito	» 4 »	64	—	—
Dito Metall.	» 5 »	$75\frac{9}{16}$	$75\frac{11}{16}$	[illegible]
Dito Nieuwe	» 5 »	$86\frac{3}{8}$	$86\frac{3}{8}$	$86\frac{3}{8}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$ »	$39\frac{9}{16}$	$39\frac{5}{8}$	—
BELGIË	» $2\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$ »	$52\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
BRAZILIË, 1824 100 *f*	» 5 »	$98\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	$45\frac{15}{16}$	$45\frac{5}{16}$	$45\frac{5}{16}$
SARDINIË	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	» $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» $4\frac{1}{2}$ »	$34\frac{1}{2}$	—	—
GRENADA, Obligatiën	» $2\frac{1}{2}$ »	$21\frac{5}{16}$	—	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	21	—	—
N. AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Grieken $5\frac{5}{8}$ $5\frac{11}{16}$.

Braz. 1843, *f* 100, $4\frac{1}{2}$ pCt. $97\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto $4\frac{1}{2}$.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 9.80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.